

היום נלמד בעזרת ה':

מגילה דף טו

שהיה משנה למלך: ונקרא 'מלאכי' על שם שהיה חשוב כמלאך (מהרש"א).

מיתיבי ברוך בן נריה: וכאן מזכרים גם מרדכי וגם מלאכי?

ניקרי: נעשה בעל קרי. רב נחמן אמר שהוא אמר רחב רחב והדבר לא גרם לו כלום?

מאי אמר: כתוב 'ומרדכי ידע את כל אשר נעשה.. ויזעק זעקה גדולה ומרה' הגמרא שואלת מה הוא זעק?

גבה המן על אחשורוש: עלתה רשעותו של המן על רשעותו של אחשורוש, שאחשורוש לא העיז להשמיד את כל היהודים.

גבר מלכא עילאה: בלשון 'סגי נהור'. והכוונה שהתגבר המלך התחתון אחשורוש, על המלך העליון הקב"ה כביכול.

שחתכוהו מגדולתו: בלשצר השליט את דניאל על שליש מלכותו, ואחשורוש ביטל זאת והורידו מגדולתו.

מכאן שאין משיבין על הקלקלה: שליח שלא הצליח למלא את שליחותו לא יחזור למשלחו. ולכן כאשר ראה התך שאסתר לא מסכימה לדברי מרדכי ששלחו לומר לה, לא חזר לומר זאת למרדכי. ואסתר שלחה שליח אחר שיאמר לו זאת.

דוד דברכיה ארונה: כשקנה דוד את הגורן מארונה, בכדי להקים עליו מזבח להקריב עליו ולעצור את המגיפה שהיתה בעם ישראל, בירכו ארונה 'השם אלוקיך ירצך'. וכך היה שנעצרה המגיפה.

דינאל דברכיה דריוש: לפני שהשליחו את דניאל לגוב האריות בירכו דריוש 'האלוקים שאתה עובד לו תמיד יציל אותך', וכך היה שהוא ניצל מגוב האריות.

הנה הוא לך כסות עיניים: אבימלך קילל אותה שיתכסו עיניה דהיינו שהיא תתעוור.

(המשך בדף הבא ↓)

אבל הקב"ה נותן מים ואח"כ שופת הקדירה: כנלמד מהפסוק 'לקול תתו המון מים בשמים – ויעלה נשיאים' כלומר שקודם הוא נותן את המים בשמים ואח"כ הוא מביא את העננים להכניס בתוכם את המים (מהרש"א).

ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי: דבר זה גרם שיכתבו את מרדכי בספר הזכרונות, דבר שגילגל לבסוף את הגאולה מהצרה בנס פורים.

פרוזבולי: 'בולי' לשון עושר, ו'בוטי' לשון עוני. דהיינו מרדכי בא להמן בטענה שמרדכי עשיר ואילו המן עני, מכיון שבעבר המן מכר את עצמו לעבד למרדכי בעבור ככרות לחם (= בטולמי נהמא). ולכן כאשר ראה המן את מרדכי אמר 'וכל זה איננו שוה לי'.

לעושי צביונו: לעושים רצונו של הקב"ה.

אמרה מדת הדין לפני הקב"ה: מדוע רק ישראל זוכים לעטרה בראשם לעולם הבא ולא הגויים? והקב"ה ענה לה שישראל עסקו בתורה. ומדת הדין אמרה לו 'וגם אלה ביין שגו ובשכר תעו.. פקו פליליה' כלומר שהרשעים שבעם ישראל הולכים לגהינום כי הם לא עסקו בתורה אלא ביין שגו, ולכן הם נדונים לגהינום המרומז במילים 'פקו (= גהינום) פליליה (= דינים)'.
 נפלה ליה מילתא בדעתיה: נפלה מחשבה בראשו של אחשוורוש: מדוע זימנה אסתר את המן למשתה? אולי הם מטכסים עיצה יחד להרוג אותי? ואז הוא חשב: מדוע אין אף אחד שאוהב אותי שיבוא לגלות לי את מה שזוממים לי? ואז הוא חשב: הסיבה היא שכנראה אני חייב טובה למישהו ולא החזרתי לו ואנשים למדו שלא שווה לעשות לי טובות..